

вання відповідного законодавства; пропонуються можливі шляхи удосконалення законодавства у цій сфері

Ключові слова: корупція, адміністративні корупційні правопорушення, провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення

Стефанчук М. М. Актуальные вопросы правовой регламентации административных коррупционных правонарушений

Освещаются проблемные вопросы правовой регламентации юридических составов административных коррупционных правонарушений, в том числе в части наличия в их элементах законодательно определенных признаков коррупции, а также проблемные вопросы производства по делам об административных коррупционных правонарушениях; анализируются доктринальные взгляды на указанные проблемы и практика применения соответствующего законодательства; предлагаются возможные пути усовершенствования законодательства в этой сфере

Ключевые слова: коррупция, административные коррупционные правонарушения, производство по делам об административных коррупционных правонарушениях

Stefanchuk M. M. Current issues of legal regulation of administrative corruption offenses

The article highlights the problematic issues of legal regulation of the legal structure of administrative corruption offenses, in particular as regards the presence of their statutory elements of the signs of corruption and the problematic issues of proceedings in cases of administrative corruption; analyzed doctrinal views of these problems, and practice of the relevant legislation; there are possible ways of improving legislation in this area

Key words: corruption, administrative corruption offenses, proceeding in cases of administrative corruption.

Хачатуров Е.Б.

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ У СУДНОБУДУВАННІ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ

УДК 347.79

Актуальність. Розвиток вітчизняного суднобудування не можливо уявити без розвитку інституту правового регулювання його діяльності. Аналіз українського законодавства свідчить, що до цього часу не створено систематизованої нормативно-правової бази щодо адміністративного регулювання цієї галузі. Лібералізація зовнішньоекономічної діяльності потребує нових підходів

до процедурних основ переміщення товарів через митний кордон України.

Аналіз останніх досліджень. Питання адміністративно-правового регулювання митного оформлення у своїх дослідженнях торкалися Додін Є.В., Трофімов С.А., Авер'янов В.Б., Каменецький Ю.Т., Белоусова Н.Н. Розглянуті основи митного права європейського співтовариства, досліджуванні міжнародні стандарти мінімізації митного контролю. У зв'язку з прийняттям нового Митного кодексу потрібно запропонувати нові заходи враховуючи особливості митного оформлення у суднобудуванні при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Мета статті полягає у доведенні того, що зростаючий зовнішньоекономічний товарообіг у суднобудуванні вимагає вдосконалення технологій переміщення товарів через митний кордон України, що зумовлює необхідність активного провадження нових адміністративно-правових механізмів митного оформлення.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день інститут адміністративно-правового регулювання діяльності суднобудівної галузі є мало дослідженим, у тому числі і в частині історії його виникнення та розвитку [1].

Ознайомлення з історією дозволить краще зрозуміти його витоки та уніфікувати, щоб цей інститут відповідав сучасним вимогам права, як національного, так і міжнародного. Історія розвитку правового регулювання діяльності судових постачальників цілком залежить від історії розвитку морського права, у тому числі міжнародного морського права [2]. Розвиток морського права тісно пов'язаний з розвитком морського флоту. Цей аспект є дуже важливим, адже більшою мірою інститут правового регулювання діяльності суднобудування пов'язаний з розвитком правового регулювання морським флотом. В результаті революції 1917р. після приходу до влади нових політичних сил, розпочався новий період у розвитку морського флоту. Правотворча діяльність радянських органів влади приводила до відміни морських законів минулого уряду і до створення нових правових норм [3].

Першими заходами радянського уряду відповідно до Декрету РНК РРФСР від 24 листопада 1917 р. стали передача справ торговельного мореплавства і торгових портів у завідування ЦК Всеросійського союзу моряків і річників. Найважливішим нормативним документом, який вплинув на подальший розвиток і морського права і морського флоту, став декрет РНК РРФСР „Про націоналізацію торговельного флоту” від 26 січня 1918 р. Цей декрет проголошував загальнонаціональною неділимою власністю Радянської республіки судноплавні та суднобудівні підприємства, які належали акціонерним товариствам, пайовим товариствам, торговим домам та крупним підприємцям, які володіли морськими та річковими суднами всіх типів, що служили для перевезення вантажів та пасажирів, з усім рухомим та нерухомим майном цих підприємств [1].

У 1993 р. в Україні з переходом до ринкових відносин у суднобудуванні зміст економічної функції держави, у порівнянні з СРСР, істотно змінюється. Перехід до ринкової економіки зробив необхідним перегляд змісту економічної функції української держави, починаючи від об'єкта і цілей державного впливу на господарські відносини і закінчуючи окремими методами й формами діяльності держави в економіці нового (ринкового) типу [4]. Починаючи з 1991р., Українська держава започатковує перехід на рівень регулювання від управлінсько-планових розпоряджень до господарської самостійності суб'єктів господарювання [5].

Маючи в наявності потужну морську галузь та суміжні з нею галузі промисловості, необхідно було відразу ж дбало розпорядитися власним потенціалом. Але ж аналіз українського законодавства свідчить про те, що і до цього часу не створено систематизованої нормативно-правової бази щодо адміністративного регулювання діяльності суднобудівної галузі в Україні.

До початку 90-х років ХХ ст. митне оформлення, як правове явище існувало в Україні в «зародковому» стані. Митний кодекс СРСР 1964 р. взагалі не передбачав поняття «митне оформлення», а в навчальній літературі вона розглядалася тільки в рамках правовідносин з митного контролю. Лібералізація зовнішньотор-

говельної діяльності змінила науковий і практичний підходи до процедурних основ переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України. Вперше поняття «митне оформлення» з'явилося в науковій літературі, а потім і у Митному кодексі і в даний час його необхідно розглядати як багатоаспектне правове явище, тісно пов'язане з іншими інститутами митного права [6].

Зростаючий зовнішньоекономічний товарообіг у суднобудуванні вимагає вдосконалення технологій переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, що зумовлює необхідність активного впровадження інформаційних механізмів митного оформлення, заснованих на електронних засобах обробки відомостей. Електронне декларування - перспективний напрям розвитку митного законодавства в цілому, яке може реально забезпечити єдність митного оформлення на всій території України. Ефективність митної політики багато в чому визначається оперативним забезпеченням митних органів необхідними відомостями про переміщувані товари та транспортні засоби, в тому числі оптимізацією адміністративно-правового регулювання механізму митного оформлення [7].

Порівняльно-правовий аналіз механізму митного оформлення у суднобудуванні в період становлення ринкової економіки і сьогодні в Україні до цього часу ніхто не проводив. Тим часом за рамками наукового дослідження залишилися особливості комплексного характеру правовідносин з митного оформлення, їх тісну взаємодію з відносинами, врегульованими нормами адміністративного, цивільного, інформаційного та інших галузей права, а також безпосередньо з іншими інститутами митного права. Дані обставини вимагають більш глибокого наукового дослідження внутрішньої юридичної природи митного оформлення. Розвиток митного оформлення, в т.ч. у суднобудуванні, обов'язково супроводжується вдосконаленням понятійного апарату. Застосовувані законодавцем юридичні терміни, в тому числі міжгалузевого характеру, повинні бути зрозумілі учасникам митних правовідносин і враховувати специфіку відносин з митного оформлення. Відсутність законодавчих понять митного оформлення і митного

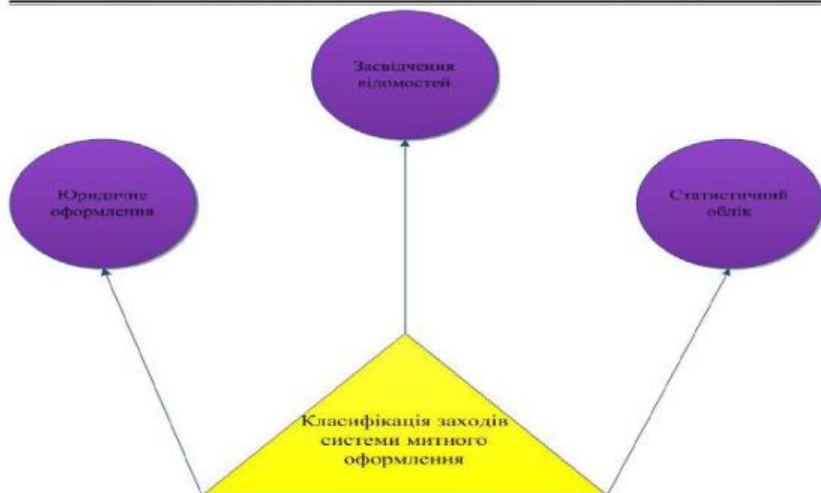
декларування негативно відбивається на правовому регулюванні суспільних відносин у суднобудівній галузі і митного права в цілому [8].

Внаслідок недостатності повної наукової оцінки митного оформлення у суднобудуванні в системі митного права неможливо усунути недоліки в процесі митного оформлення, а також виникаючі проблеми при захисті прав фізичних та юридичних осіб. Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю систематизації наукових знань і вдосконалення законодавства в частині адміністративно-правового регулювання суспільних відносин у суднобудуванні з митного оформлення [9].

Адміністративно-правове регулювання митного оформлення складають суспільні відносини, що виникають у процесі будівництва судна і митному оформленні товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України. Об'єктами правовідносин по митному оформленню виступають товари, транспортні засоби і інформація (відомості), необхідна для митних цілей. Існує тісний взаємозв'язок відносин з митного оформлення і митного контролю, що виконуються паралельно в часі. Послідовність здійснення операцій митного оформлення знаходиться в прямій залежності від дій посадових осіб митних органів щодо здійснення функцій митного контролю. Разом узяті митне оформлення та митний контроль забезпечують дотримання завдань зовнішньоекономічної діяльності держави, а їх сукупний результат є основою для нарахування митних платежів та досягнення інших митних цілей [10].

Комплекс заходів системи митного оформлення можна класифікувати на три групи (мал.1.):

1. Митне оформлення - це засвідчення відомостей, одержаних під час здійснення митного контролю товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України.
2. Юридичне оформлення результатів митного контролю.
3. Ведення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів.

Малюнок 1. Заходи митного оформлення [11].

Процедура митного оформлення є суттєвим важелем митно-тарифної політики який може стимулювати реалізацію економічних інтересів суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічних відносин у суднобудуванні, чи навпаки перешкоджати їх реалізації. Ускладнення процедури митного оформлення, збільшення кількості документів при проходженні товарів через митний кордон стає значним протекціоністським бар'єром. Так, за оцінками деяких експертів, під час митного оформлення імпортованих товарів підприємства змушені подавати масу документів та довідок, лише 10% яких передбачено Митним кодексом України. Такий стан справ суперечить світовим тенденціям до скорочення кола питань, у вирішення яких втручаються державні органи. Система митного контролю та митного оформлення є адміністративними заходами, які здійснює держава при регулюванні зовнішньоекономічної діяльності. Ці адміністративні інструменти входять до системи митного управління зовнішньоекономічними зв'язками [12].

Митне оформлення товарів, які переміщуються через митний кордон юридичною особою, здійснюється митним органом,

у зоні діяльності якого розташована дана юридична особа. Тобто, якщо митне оформлення товарів у повному обсязі відповідно до їх митного режиму здійснюється не в місці перетинання митного кордону, митному органів у пункті пропуску на митному кордоні України подаються транспортні, комерційні та інші супровідні документи, що містять відомості, достатні для прийняття рішення про можливість пропуску товарів через митний кордон України [13].

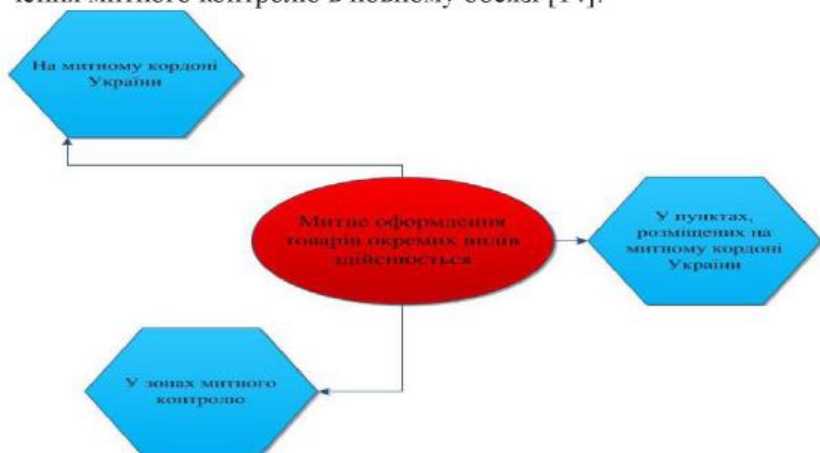
Дана правова норма містить певні суперечності, які пояснюються тим, що юридична адреса і фактична адреса суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності у суднобудуванні і судноремонті, як правило, не збігаються, тому що юридична адреса засвідчує місце реєстрації підприємства, а фактична - його розташування. Відповідно до норм, митне оформлення вантажів здійснюється різними митними органами. Тому, необхідно чітко визначити місце митного оформлення для юридичних осіб. У випадках, визначених Державною митною службою України, митне оформлення в іншому митному органі може здійснюватись за письмовим погодженням між цим митним органом і митним органом, у зоні діяльності якого розташована зазначена юридична особа [12].

За рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи митне оформлення товарів окремих видів може здійснюватися у спеціально визначених для цього митних органах. Таким чином, митне оформлення у суднобудуванні здійснюється (мал.2.):

а) на митному кордоні України, що збігається з державним кордоном України - у пунктах пропускання на державному кордоні України, через які здійснюється залізничне, автомобільне, морське, річкове, повітряне й інше сполучення, а також в інших районах митної території України;

б) у пунктах, розміщених на митному кордоні України, де він збігається з межами спеціальних митних зон, а також на території спеціальних митних зон;

в) у зонах митного контролю на території і в приміщеннях підприємств за умови, що будуть виконані вимоги щодо забезпечення митного контролю в повному обсязі [14].

Малюнок 2. Місця митного оформлення окремих видів товарів

З початком митного оформлення на товари поширюється режим, що різко обмежує можливість користування і розпорядження ними: ніхто не вправі користуватися і розпоряджатися товарами, щодо яких митне оформлення не закінчене. Винятки з цього правила встановлені митним законодавством. Окрім МК України, митне оформлення врегульовано «Положенням про митні декларації», яке затверджене постановою КМУ 21 травня 2012р., та «Порядком виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документу» затвердженою наказом № 631 МФУ від 30 травня 2012р. Загалом процедура митного оформлення з часом стала уніфікованою. Митне оформлення має формальне визначення. Повне оформлення ВМД полягає у формальній ознаці - проставленні на всіх її аркушах особистої номерної печатки інспектора митниці [15].

Адміністративно-правове регулювання у сфері діяльності постачальників суднобудівної галузі – це упорядковувачий, ціле-

спрямований вплив держави на суспільні відносини у сфері організації та діяльності суднобудування та судноремонту, межі та сутність якої зумовлені її міжгалузевим характером. Серед цікавих норм оновленого митного порядку можна виділити декілька.

З'явилося поняття «інститут уповноваженого оператора економічної діяльності». Час митного оформлення товарів пропонується скоротити до чотирьох годин з моменту подачі декларації. Митники повинні обрати чітку методику визначення митної вартості, відштовхуючись від вартості товару в контракті. Нова редакція Митного кодексу вводить термін - «пост-аудит контроль». Таким чином, узаконено право Держмитслужби перевіряти правильність нарахування митних платежів на ввезені товари після їхнього митного оформлення, це застосовується і для військових кораблів, і буде застосовуватися виключно за наявності податкової пільги у підприємства, яке отримує через кордон. Такий крок, зменшить кількість випадків використання «спрощенки» для мінімізації податків на кордоні. Якщо суб'єкт господарювання без митного контролю, який працює за спрощеною системою оподаткування, на кордоні згідно із законом заплатить мито, і митники дозволять йому безперешкодно ввезти товар на територію України, то в такому разі вони матимуть право впродовж року прийти на це підприємство і перевірити, що за продукцію було ввезено і чи правильно сплачено мито. Це і є пост-аудит контроль» [16].

Товари, щодо яких справляються митні збори і податки, оформляються в пріоритетному порядку тільки при забезпеченні сплати митних платежів. Загальні умови митного оформлення - це самостійна правова категорія, яка представляє спільні правила організаційно-правового характеру, що визначають найбільш доцільні час, місце, сили і засоби для успішного виробництва митного оформлення. Як самостійна правова категорія загальні умови митного оформлення володіють властивістю нормативності: вони передбачені Митним кодексом України і тому є правовими вимогами закону. Загальні умови митного оформлення є загальними правовими нормами, так як адресовані всім митним

органам, що здійснюють митне оформлення усіх товарів, що переміщуються через митний кордон України. [11].

Спеціальні спрощені процедури митного оформлення у суднобудуванні встановлюються для суб'єктів господарської діяльності, які здійснюють ввезення товарів на митну територію України і можуть передбачати подачу періодичної митної декларації, випуск товарів при поданні відомостей, необхідних для ідентифікації товарів, проведення митного оформлення на об'єктах таких осіб, зберігання товарів на своїх складах і інші спрощені процедури. Спеціальні спрощені процедури митного оформлення не можуть містити положення, що звільняють осіб від дотримання вимог і умов, встановлених митним законодавством [17].

Висновки. Наведемо особливі чинники адміністративно-правового регулювання, властиві саме суднобудівній галузі. Отже, серед останніх можна вирізнити наступні:

1. Митне оформлення у суднобудуванні полягає в документальному закріпленні відомостей, одержаних під час митного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України (так звана статистична функція), та оформленні результатів цього контролю. Це важливо, оскільки за допомогою такого документа можна встановити настання юридичного факту, а в необхідному випадку він виступає джерелом доказів.

2. Митне оформлення служить важливим засобом для державного регулювання ввезення, вивезення і транзиту товарів і транспортних засобів.

3. Правовий інститут митного оформлення належить до основних правових системних утворень митного права. З урахуванням зазначеного, митне оформлення варто розуміти, як передбачений актом митного або податкового законодавства.

4. Підставою надання митного оформлення є наявність достатніх даних, що підтверджують право суб'єкта переміщення через митний кордон держави й відповідний обов'язок митного органу застосувати щодо товарів чи предметів спрощену процедуру митного декларування й контролю.

5. Товари щодо яких справляються митні збори і податки оформляються у пріоритетному порядку тільки при забезпечен-

ні сплати митних платежів. Загальні умови митного оформлення – самостійна правова категорія, яка представляє спільні правила адміністративно-правового характеру.

1. Василенко С. Д. *Історія України: контекст світової морської політики ХХ століття* : [навчальний посібник] / Василенко С. Д., Чечітко Ю. Т. – О.: Друк. – 2007. – 352 с.
2. Гринин Л. Е. *Методологические основания периодизации истории* / Л.Е. Гринин // *Философские науки*. – М.: 2006. – С. 117–123.
3. Демиденко В. В. *Міжнародно-правова основа національного морського права України* / В. В. Демиденко. – О., 1995. – 120 с.
4. Запоточний І. В. *Державне регулювання регіональної економіки* / І. В. Запоточний, В. І Захарченко // – Х.: ТОВ Одиссей, 2003. – 592 с.
5. Койчев Н. Г. *Государственное управление при переходе от планового хозяйства к рыночному* / Н.Г. Койчев // *Проблемы теории и практики управления*. – 1998. – № 1. – С. 2–5.
6. Авер'янов В. Б. *Державне управління: теорія і практика* / В. Б. Авер'янов. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
7. Гребельник О. П. *Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності* / О. П. Гребельник // - Київ: Центр навчальної літератури.- 2005. - 696 с.
8. Додін Є. В. *Митні операції на морському транспорті: навч. посіб.* / Є. В. Додін. – О: Юрид. літ., 2001. – 96с.
9. Додін Є. В. *Митні формальності на морському і річковому транспорті: навч. посібник* / Є. В. Додін. - Львів, ТзОВ «Галицька видавнича спілка», 2012.-104с.
10. *Митне оформлення при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності* [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://otherreferats.allbest.ru/custom/d00174801.html>
11. *Організація митного контролю та митного оформлення* [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/international-relations/19269/>
12. *Митно-тарифне регулювання ЗЕД* [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://www.virtual.ks.ua/students/515-custom-tariff-regulation-fea.html>
13. Цаліна Д. С. *Поняття і принципи митного оформлення* / Цаліна Д. С. // *Пробл. законності: Респ. міжвідом. наук. зб.* / Відп. ред. В. Я. Тацій. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2004. – Вип. 69. – С. 110-114.

14. Балобанов А. О. *Правовое регулирование морского судоходства* / Балобанов А. О., Пузанова Г. И., К. Стефанов, М. Вадраханис, И. Христовоуло-Варотси. Афины-Генуя-Одесса-Ильичевск: 2003. – 79 с.
15. Білоусова Н. *Експерти бачать ще багато «вузьких» місць: Митні правила почали оновлювати* [Електронний ресурс] / Наталія Білоусова. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/uk/article/ekonomika/mitni-pravila-pochali-onovlyuvati>
16. *Особенности оподаткування підприємств суднобудівної промисловості у разі ввезення на митну територію України устаткування, обладнання та комплектуючих, що не виробляються в Україні* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravnyk.info/pku_r20-3.html
17. Додин Е. В. *Либерализованный режим таможенного контроля и оформления* / Додин Е.В. // *Митна справа*. – 2006. – №3. – С. 3-11.

Хачатуров Е.Б. Митне оформлення у суднобудуванні та адміністративно-правові засади його регулювання

У статті проаналізовано правові основи адміністративного контролю та упорядкування митного оформлення у суднобудуванні. Розглядаються особливості даних митних процедур та вирішення проблемних питань з удосконалення національного законодавства у цьому напрямку.

Ключові слова: митне оформлення, митна територія, митний контроль, нормативно-правова база, адміністративні заходи, митна справа, митний орган, суднобудівна промисловість.

Хачатуров Э. Б. Таможенное оформление в судостроении и административно-правовые основы его регулирования

В статье проанализированы правовые основы административного контроля и упорядочения таможенного оформления в судостроении. Рассматриваются особенности данных таможенных процедур и решения проблемных вопросов по совершенствованию национального законодательства в этом направлении.

Ключевые слова: таможенное оформление, таможенная территория, таможенный контроль, нормативно-правовая база, административные меры, таможенное дело, таможенный орган, судостроительная промышленность.

Khachaturov E. B. Customs clearance in shipbuilding and administrative-legal basics of its regulation

The article analyzes the legal basis of administrative control and streamlining of customs clearance in shipbuilding, the features of these customs procedures and deal with issues on improving national legislation in this direction.

Key words: customs clearance, customs territory, customs, legal framework, administrative measures, customs case, the customs authority, shipbuilding industry.